

Sotsioloogiline kirjaoskus (TÜ.25.04.02)

Sociological Literacy

Kursuse maht 2 EAP, 12 kontakttundi, 40 t iseseisvat tööd

Sihtgrupp: Maka I-III

Kursuse õppejõud Marge Unt

Õppeaasta 2026/27

Hindamine: mitteeristav

Õpiväljundid.

Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- oskab valida sobiva uurimisdisaini (kvantitatiivne/kvalitatiivne/segameetod) magistritöö jaoks;
- oskab leida, kriitiliselt hinnata ja interpreteerida andmeid, sh Statistikaametist ja rahvusvahelistest andmebaasidest;
- oskab planeerida ja läbi viia poolstruktureeritud intervjuu ning omab ettekujutust, kuidas rakendada temaatilist analüüsi kvalitatiivsete andmete töötlemiseks;

Arendatavad üldpädevused: empiirilise analüüsi oskus, kriitiline mõtlemine, uurimistöö planeerimise oskus.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Poolstruktureeritud intervjuu kristliku elutee teemal + struktureeritud kokkuvõte	14. november	• Intervjuu on läbi viidud ühiselt koostatud intervjuukava alusel; • Intervjuu transkribeeritud (tekstiks.ee abil); • Kokkuvõte sisaldab: 3-5 peamist teemat koos otsesitaadiga; üks peateema jaotatud 2-3 alateemaks, millest vähemalt kaks kodeeritud (nimi, definitsioon, sees/väljas kriteeriumid, näited); alateemade süntees; tähelepanekuid intervjuueerimise enda kohta; uurimiseetika järgimine. • Kokkuvõtte pikkus on 1000-1500 sõna; • Töö on koostatud uurimiseetika põhimõtteid järgides (nõusolek, konfidentsiaalsus).

Lõpphinde kujunemine.

Kursuse läbimiseks tuleb osaleda vähemalt 2/3 kontakttundides ning esitada tähtajaks kodutöö. Kodutööd arutatakse 16. detsembri kohtumisel, õppejõud jagab üldist tagasisidet kodutöödele, et tuua välja tugevused ja tüüpilisemaid arengukohti. Individuaalset tagasisidet ei anta. Hilinejate töid ei tagasisidestata. Õppeaine lõpphinne on mitteeristav.

Õppeprotsessi kirjeldus koos sessiaegadega

Eelnev töö	Sess	Kontaktundide selgitus
	R 16. oktoober 13:30 - 16:45	Sissejuhatus, sotsioloogiline mõtlemine ja uurimisdisaini tüübid (kvant/kval/sega); kuidas teooriad ja meetodid käivad käsikäes. Andmekirjaoskus: valimi ja ankeediküsimuse sõnastuse mõju tulemustele (usklikkuse mõõtmise näide). Statistikaameti kasutamine andmete leidmiseks. Jooniste ja statistika kriitiline lugemine (levinud vead, "mutant-statistik", protsent vs protsendipunkt).
	L 17. oktoober 13:30 - 16:45	Kvalitatiivne ja segameetodi disain. Intervjuutüüpide võrdlus (struktureerimata, poolstruktureeritud, fookusgrupp, narratiivne). Poolstruktureeritud intervjuu ülesehitus ja uurimiseetika. Kristliku elutee intervjuukava koostamine. Temaatiline analüüs I: kodeerimisraamistik (nimi, definitsioon, kirjeldus, sees-väljas kriteeriumid, näited). Kodutöö struktuur.
	K 16. detsember 11:00 - 15:00	Kodutöö üldine tagasiside ja arutelu. Temaatiline analüüs II: sama alateema eri tähendused eri intervjuudes (kolmas aste), teooriast vs empiiriast lähtuvad koodid. Levinud tõlgendamisvead. Andmeallikad magistritöö tausta jaoks (Eesti: Statistikaamet, Elust, usust ja usuelust; rahvusvahelised: European Social Survey, European Values Study, World Values Survey, Eurostat).
		Aine läheb lukku [kuupäev lepatakse kokku].

Soovituslik kirjandus

- Lagerspetz, M. 2021. Ühiskonna uurimise meetodid: sissejuhatus ja väljajuhatus. Tallinna Ülikooli Kirjastus.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Toeding, L-M. 2015. Andmete analüüs ja tõlgendamine sotsiaalteadustes. Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Silverman, D. 2013. Doing qualitative research. LA: SAGE.